Dosarul nr. 3-1412/2023, 2-23083457-12-3-12062023

HOTĂRÂRE
în numele legii

25 februarie 2025 municipiul Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

în componență:

președintele ședinței, judecătorul Viorica Dodon

grefierul Alina Roman

cu participarea:

reclamantului Mihail Mardari

reprezentantei reclamantului, avocata Maria Antoci

reprezentantului pârâtei, Andrei Bulgaru

examinând în ședință de judecată publică cauza în procedura contenciosului administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Mardari împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea la recalcularea pensiei,

c o n s t a t ă

La data de 12 iunie 2023 Mihail Mardari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea la recalcularea pensiei.

În motivarea acţiunii reclamantul a indicat că din data de ***** a ieșit la pensie pentru limita de vârstă.

La momentul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă la data de ***** petiționarului i-a fost stabilită pensie parțială pentru limită de vârstă, pentru un stagiu incomplete de cotizare de *****, stabilindu-i pensia de 252,10 de lei, având în vedere coeficientul individual de salarizare 0,79327 - pentru un stagiu de

cotizare necesar de 30 de ani. Indexarea pensiei pentru anii 2006-2007 a constituit 352,06 de lei lunar.

Mai apoi peste 2 ani, conform cererii de recalculare a pensiei din 16 iulie 2007 deja este stabilit stagiu de *****, iar coeficientul individual de salarizare este stabilit de 0,83053 şi din 01 aprilie 2008 pensia s-a stabilit în mărime de 511,33 lei, însă recalculare pentru anii precedenți nu s-a efectuat.

Indică reclamantul Mihail Mardari că pe parcursul anilor din ***** știind că inițial pensia a fost calculată incorect, de mai multe ori s-a adresat cu cereri şi petiții atât Casei de Asigurări Sociale, oficiul teritorial *****cât şi Casei Naţionale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova şi a primit cel puțin 5 răspunsuri în scris cu care nu este de acord şi le consideră formale.

Având studii superioare economice, la 10 aprilie 2023 a adresat CNAS, oficiul teritorial *****, o cerere privind reexaminarea dreptului la pensie, conform Legii nr. 156 din 1998, situația de pensionare a lui în totul corespunde art. 7, 15, 16, pct. 4), 5), 6) din Lege şi formula de calculare din anexa nr. 2, efectuând calculele respective a stabilit că la 01 aprilie 2009, cu indexările respective pensia trebuia sa fie de 1110,41 lei.

Potrivit răspunsului nr. 899/23 din 10 mai 2023, Casa Naţională de Asigurări Sociale nu a găsit temei legal pentru satisfacerea petiției înaintate.

Consideră că pe parcursul mai multor ani de activitate inclusiv şi în organele administrației publice locale, având statut de funcționar public pentru o perioade de timp, la stabilire pensiei urma să-i stabilească la formarea pensiei o categorie mai superioară şi, respectiv, o altă formulă de calculare a pensiei.

Așadar, dreptul la prestațiile sociale, la pensie este asimilat unui drept de proprietate în sensul art. 1 din protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului. La fel un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituție şi respectiv art. 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției, numai în cazul când dreptul social respective este dobândit legal şi are o valoare economică, ceia ce direct se referă şi la Mihail Mardari.

La 10 iulie 2024 reclamantul Mihail Mardari a depus cerere de concretizare a acţiunii, prin care indică că prin cererea de chemare în judecată înaintată la data de 12 iunie 2023, reclamantul a solicitat anularea şi recunoașterea ca fiind ilegal şi neîntemeiat refuzul Casei Naţionale de Asigurări Sociale expus în scrisoarea nr. 899/23 din 10 mai 2023 de a efectua recalcularea vechimii în muncă pentru stabilirea şi plata pensiei cu obligarea pârâtei de a recalcula vechimea în muncă pentru stabilirea şi plata pensiei, cu includerea perioadei de activitate, în total de *****, anume să fie recalculată vechimea în muncă, stabilită pensia pentru limita de vârstă, de ***** începând cu data de *****.

Face trimitere la prevederile Codului administrativ, Codului de procedură civilă, cât şi la Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 (în vigoare la data când

reclamantul a ieșit la pensie pentru limita de vârstă) drept temei de înaintare ca temei legal că reclamantul nu este de acord cu stagiul de muncă care a fost calculat, la fel, nu este de acord cu calculul pensiei care a fost efectuat în privința lui la data de *****, şi anume, reclamantul consideră că s-au comis încălcări la aplicarea legii în vigoare la stabilirea atât a anilor de cotizare, cât şi ca consecință greșit i-a fost calculată pensia stabilită.

Indică reclamantul Mihail Mardari, că potrivit corespondenței între reclamant şi Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial *****, a fost informat că este beneficiar de pensie pentru limita de vârstă din data de *****, cu stagiul de cotizare de *****, cu ce reclamantul total nu este de acord, şi anume, invocă că la momentul ieșirii la pensie pentru limită de vârstă, fiind angajat în câmpul muncii de la vârsta de 10 ani, menționează că perioada de cotizare la data de *****, nicidecum nu era cea trecută în acte, nemaivorbind de suma pensiei calculată, pe care a ridicat-o începând cu data ieșirii la pensie pentru limita de vârstă. Unul din momentul cu care nu este de acord cum i-a fost calculată pensia la data când a beneficiat de pensia pentru limita de vârstă este că potrivit art. 16 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, i-a fost calculat incorect şi stagiu de cotizare şi pensia. Potrivit din art. 16 alin. (6) a Legii menţionate, i-a fost calculată pensia ţinându-se cont că acesta nu dispune de stagiul de cotizare complet; motiv din care coeficientul calculat a fost de 0,79372, iar suma pensiei stabilite constituia 252,110 lei.

Reclamantul consideră că la data de ***** urma a fi stabilit coeficientul 0,98942, care urma să stea la baza calculării pensiei pentru limită de vârstă.

Invocă reclamantul că anterior ieșirii la pensie pentru limita de vârstă, prezentându-se la CTAS *****şi solicitând lista actelor care urmează să le prezinte pentru a-i fi calculată pensia pentru limită de vârstă, a prezentat toate actele solicitate, ca ulterior să-i fie calculată perioada de cotizare în mărime de 26 ani 8 luni 28 zile. Perioadă cu care n-a fost de acord şi atunci a şi început corespondența între el şi CTAS *****, şi CNAS.

Potrivit răspunsului CTAS *****din 17 noiembrie 2020 la scrisoarea înregistrată cu nr. 2894 din 12 noiembrie 2020, reclamantul a fost informat precum că în rezultatul examinării documentelor din dosarul de pensionare s-a constatat că solicitantul Murdari Mihail de la 3 august 2005 beneficiază de pensie pentru limita de vârstă, pentru un stagiu de cotizare realizat până la 01 ianuarie 1999 de *****. Reclamantul nu este de acord, deoarece, a ieșit la pensia pentru limita de vârstă, fiindu-i calculată perioada de cotizare nu de 41,2 dar de ***** începând cu data de *****.

De asemenea, potrivit scrisorii nr. 899/23 din 10 mai 2023 expediate lui este invocat că potrivit actelor anexate la dosarul de pensionare, s-a constatat că începând cu ***** este beneficiar de pensie pentru limită de vârstă, calculată şi

ulterior recalculată pe baza coeficientului individual al salariului de 0,98942 până la 01 ianuarie 1999 pentru un stagiu de cotizare de *****, mărimea căreia constituia 348,88 lei lunar.

Accentuează că nu este de acord că începând cu data de *****, coeficientul individual calculat era de 0,79372, coeficient care a stat la baza calculării pensiei pentru limita de vârstă în sumă de 252,10 lei, care consideră că este incorect calculat cu trimitere la legea menționată, în vigoare la data când reclamantul a ieșit la pensie pentru limită de vârstă.

Consideră că la ieșirea la pensie pentru limita de vârstă i-a fost calculat, potrivit legislației în vigoare, incorect stagiul de cotizare, reieșind din care şi pensia calculată era mai mică decât urma să beneficieze.

Prin răspunsul nr. IV-M-524/09 din 07 aprilie 2009 expediat în adresa lui de către CNAS se menționează că în cazul în care nu este posibil de a prezenta certificatul cu privire la venitul asigurat, deoarece documentele nu s-au păstrat la întreprinderile, instituțiile, organizațiile de stat sau obștești, la organele lor ierarhic superioare, precum şi în active, lunile respective se substituie cu un număr similar de luni activate nemijlocit anterioare.

Pe când, cu trimitere la prevederile art. 52 alin. (4) din Legea menționată, este stipulat că mărimea pensiei poate fi cuculată din salariul mediu unui lucrător din profesia dată.

Cere reclamantul Mihail Mardari anularea şi recunoașterea ca fiind ilegal şi neîntemeiat refuzul Casei Naţionale de Asigurări Sociale expus în scrisoarea nr. 899/23 din 10 mai 2023 de a-i recalcula vechimea în muncă pentru stabilirea şi plata pensiei; obligarea pârâtei de a-i recalcula vechimea în muncă pentru stabilirea şi plata pensiei cu includerea perioadei de activitate în total de *****, să recalculeze vechimea în muncă și stabilirea pensiei pentru limită de vârstă de *****, începând cu data de *****.

La data de 21 iulie 2023 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință, prin care indică că urmare a examinării dosarului de pensionare al reclamantului, s-a constatat că acesta beneficiază de pensie pentru limita de vârstă, în temeiul Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii în vigoare până la 01 ianuarie 2017, începând cu *****, calculată şi ulterior recalculată pe baza coeficientului individual al salariului de 0,98942 până la 01 ianuarie 1999, pentru un stagiu de cotizare de *****.

În context menționează că pensia de asigurări sociale este un drept bănesc cuvenit asiguratului, în condiţiile Legii nr. 156/1998, corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

Conform art. 3 lit. e) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, sistemul public de asigurări sociale se organizează şi funcționează având ca principiu de bază, principiul contributivităţii, conform căruia drepturile privind

stabilirea prestațiilor sociale se cuvin în temeiul achitării contribuțiilor de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Menționează că până la 01 aprilie 2017 pensiile pentru limită de vârstă şi de dezabilitate (invaliditate) se calculau în corespundere cu prevederile art. 53 şi art. 54 ale Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156/1998, Regulamentului cu privire la modul de calculare şi confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 417/2000 şi Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 328/ 2008.

Astfel, conform Legii notate, în vigoare până la 01 ianuarie 2017, solicitanților li se acorda dreptul la pensie pentru limita de vârstă la împlinirea vârstei potrivit art. 41 alin. (1) pentru bărbați 62 ani, dacă confirmau un stagiu de cotizare prevăzut la art. 42 al Legii menţionate, pentru o pensie integrală sau un stagiu de cotizare de cel puțin 15 ani pentru o pensie parțială calculată proporţional stagiului de cotizare realizat.

Potrivit prevederilor art. 53 al Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii (în vigoare până la 01 aprilie 2017), pensia se determina prin cumularea perioadelor de până la 01 ianuarie 1999 şi după 01 ianuarie 1999. Pentru perioada de până la 01 ianuarie 1999 pensia se determina pe baza coeficientului individual al pensionarului, care reprezenta raportul dintre suma salariului pentru 60 de luni consecutive din ultimii 15 ani de muncă până la 01 ianuarie 1999 şi suma salariului mediu pe țară pentru aceiași perioadă.

Baza de calcul a pensiei pentru perioada după 01 ianuarie 1999 o constituia venitul mediu lunar asigurat realizat după 01 ianuarie 1999, care se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale.

La caz, reclamantul nu a confirmat venit asigurat începând cu 01 ianuarie 1999.

Totodată, potrivit art. 16 al Legii citate, cuantumul integral al pensiei pentru limită de vârstă se determina din calculul a 1,4% din venitul mediu lunar asigurat specificat la art. 8 pentru fiecare an de cotizare din stagiul necesar prevăzut la art. 42 alin. (1) şi (1^1). În cazul în care cuantumul pensiei calculat pentru un stagiu de cotizare necesar prevăzut la art. 42 alin. (1) şi (1^1) era mai mic decât cuantumul pensiei minime, se acorda pensia minimă.

În cazul în care pensia calculată în condiţiile unui stagiu de cotizare incomplet este sub nivelul pensiei minime, asiguratului i se acordă pensia calculată, care nu poate fi mai mică decât pensia minimă diminuată proporţional stagiului de cotizare realizat.

Atrage atenția că, în cazul în care cuantumul pensiei pentru limită de vârstă se calcula doar pentru perioada anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 156/1998

privind sistemul public de pensii, adică până la 1 ianuarie 1999 (la caz), pentru calcularea cuantumului pensiei se lua în considerare venitul asigurat pentru oricare 60 de luni consecutive (indiferent de durata întreruperii în muncă) din ultimii 15 ani de muncă înainte de intrarea în vigoare a Legii menţionate, în vigoare până la 01 aprilie 2017, conform formulei de calcul după cum urmează:

Pv = 125 + 0,005 x Vt x Sm x K, unde:

125 - suma fixă minimă garantată de stat, dacă se confirmă stagiul de cotizare complet la pensia pentru limită de vârstă pentru lucrătorii din economia națională;

0,005 - costul unui an de cotizare realizat înainte de 1 ianuarie 1999;

Vt - stagiul de cotizare total realizat în întreaga perioadă de activitate, exprimat în ani, în cazul solicitantului 41 ani;

Sm - salariul mediu pe țară, din care s-au plătit contribuțiile de asigurări sociale pentru anul anterior celui de pensionare, care constituia 1103,80 lei;

K - coeficientul individual al salariului pensionarului, care reprezenta raportul dintre suma salariului pentru oricare 60 de luni consecutive (la rând), la caz (08.1984-04.1990) din ultimii 15 ani de muncă până la 01 ianuarie 1999 şi suma salariului mediu pe țară pentru aceeași perioada.

Respectiv: Pv = 125 + 0,005 x 41 x 1103,80 x 0,98942 = 348,88.

Ca urmare a indexărilor efectuate în anii 2006-2020, mărimea pensiei s-a majorat şi a constituit de la 01 octombrie 2020 suma de 1590,66 lei lunar.

În urma indexării efectuate la 01 aprilie 2021, mărimea pensiei s-a majorat şi a constituit 1652,54 lei lunar.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 162/2021, pensia a fost indexată cu 3,86%, constituind 1716,33 lei lunar şi, respectiv, reclamantului i s-a garantat cuantumul pensiei minime de 2000 lei lunar, care după indexările din anii 2022-2023 s-a majorat şi de la 01 aprilie 2023, constituind 2620,62 lei lunar.

Sintetizând cele expuse, menționează că pretenţiile invocate de către reclamant în cererea dedusă judecății sunt absolut neîntemeiate, or, CNAS la emiterea deciziei de stabilire a pensiei s-a condus în strictă conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Din cele relatate, CNAS face trimitere la toate normele legale relevante speței, iar, din cumulul de argumente şi probe anexate la dosar, constată cu certitudine că pretenţiile invocate de reclamant sunt absolut neîntemeiate.

În conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale solicită să fie respinsă integral acţiunea reclamantului Mihail Mardari ca neîntemeiată.

Audiind participanții la proces și studiind înscrisurile anexate la actele cauzei, instanța de judecată apreciază cererea de chemare în judecată admisibilă, dar pasibilă respingerii din următoarele considerente.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ:

I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului;

II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ;

III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ;

IV. respectarea procedurii prealabile;

V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii;

VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Dint textul revendicărilor formulate în acțiune și explicațiilor scrise, reclamantul solicită anularea actului administrativ nr. 899/23 din 10 mai 2023, obligarea pârâtei la recalcularea vechimii în muncă și recalcularea pensiei stabilite pentru limita de vârstă pentru vechimea în muncă.

Astfel, reclamantul a formulat o acțiune în obligare.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale exprimat în scrisoarea nr. 899/23 din 10 mai 2023, în sensul art. 10 și 11 Cod administrativ se încadrează în noțiunea act administrativ individual, emanând de la o autoritate publică, reprezentând o măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru

reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice.

Totodată, acesta este defavorabil reclamantului, ținând cont de faptul ultimului i s-a refuzat în admiterea revendicării solicitate.

În conformitate cu art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 39 Cod administrativ, (1) controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Instanța reține că reclamantul revendică apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art. 17 Cod administrativ. Or, dreptul pretins de reclamant este dreptul la o pensie recalculată și achitată pentru limita de vârstă pentru vechimea în muncă de *****, începând cu data stabilirii pensiei de *****. Astfel, deciziile Casei Naționale de Asigurări Sociale, pot fi apreciate ca având potențialul de a afecta un drept pretins al reclamantului la o recalculare mai mare a pensiei, drept derivat din interpretarea prevederilor art. 13 alin. (2) din Legea nr. 156/1998. Corespunzător, condiția revendicării unui drept legitim este întrunită.

Competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), astfel, cererea de chemare în judecată fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Referitor la condiția de respectare a remediului extrajudiciar cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil până la înaintarea acțiunii în contenciosul administrativ, instanța de judecată reține următoarele.

În conformitate cu art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Conform art. 19 Cod administrativ, cererea prealabilă este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiilor administrative.

În conformitate cu art. 162 alin. (1) Cod administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Alin. (3) al articolului citat, cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; emiterea unui act administrativ individual.

Cu referire la actele cauzei și circumstanțele reflectate, instanța de judecată constată că remediul extrajudiciar a fost respectat de reclamant.

În conformitate cu art. 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

Astfel, acțiunea reclamantului a fost înregistrată în instanță la 12 iunie 2023, cu respectarea termenului legal prevăzut de art. 209 Cod administrativ.

Drept consecință a celor constatate, instanța de judecată constată că acțiunea este depusă cu respectarea competenței materiale și jurisdicționale, a remediului extrajudiciar, în termenul prevăzut de lege, fiind contestate acte administrative ale autorității publice competente, care produc efecte juridice în exterior și au caracter defavorabil reclamantului.

Astfel, acțiunea este admisibilă.

Totodată, instanța de judecată a concluzionat în privința netemeiniciei acțiunii, din următoarele motive.

Aşadar, actele cauzei denotă că reclamantul beneficiază de pensie pentru limita de vârstă, în temeiul Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii în vigoare până la 01 ianuarie 2017, începând cu data de *****, calculată şi ulterior recalculată pe baza coeficientului individual al salariului de 0,98942 până la 01 ianuarie 1999, pentru un stagiu de cotizare de *****.

Din documentele dosarului administrativ rezultă că la data de ***** reclamantul Mihail Mardari a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial *****cerere privind stabilirea pensiei. La cerere a anexat următoarele acte:

- copia buletinului de identitate;
- Certificatul nr. *****din ***** eliberat de Întreprinderea Municipală Servicii Comunal-Locative *****, prin care se confirmă că Mardari Mihail *****nu lucrează de la *****, conform Ordinului ***** din *****;
- copia livretului militar, prin care se confirm că reclamantul Mihail Mardari a exercitat serviciul militar de la data de ***** până la data de *****;
- copia carnetului de muncă pe numele lui Mihail Mardari, deschis la data de ***** cu ultima înscriere efectuată la data de *****, în temeiul Ordinului ***** din ***** de Întreprinderea Municipală Servicii Comunal-Locative *****;
- Certificatul nr. ***** eliberat de S.A. „*****” lui Mihail Mardari, precum că la S.A. „*****” lipsește contul personal de calculare a salariului din care motiv nu poate elibera certificat de salariu pentru anul 1988;

- Certificatul de salariu eliberat de S.A. „*****” lui Mihail Mardari pentru anul 1986, anul 1987, anul 1989, anul 1990 și lunile ianuarie-mai anul 1991;

Ulterior, la data de 16 iulie 2007 reclamantul Mihail Mardari a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial *****cerere privind recalcularea pensiei. La cerere a anexat următoarele acte:

- Copia buletinului de identitate;
- Adeverința din *****eliberată de Primăria satului *****reclamantului Mihail Mardari prin care se confirmă că conform documentelor existente și mărturiilor depuse a lucrat în colhoz de la 01 ianuarie 1953 până la 01 ianuarie 1963; adeverința eliberată în baza contului personal;
- Extrasul din carnetul de muncă al colhozniculuи;
- Date despre lucru pentru perioada anilor 1953-1962;
- Copia carnetului de muncă pe numele lui Mihail Mardari deschis la data de *****.

Ulterior, la data de 28 martie 2008 reclamantul Mihail Mardari a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial *****cerere privind recalcularea pensiei. La cerere a anexat următoarele acte:

- Certificatul de salariu eliberat de S.A. „*****” lui Mihail Mardari pentru anul 1981, anul 1982, anul 1984, anul 1985;

În rezultatul examinării actelor, prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, oficiul teritorial *****nr. 18/2008/1406 din 15 iunie 2008 a fost modificată pensia pentru limita de vârstă a reclamantului Mihail Mardari în baza stagiului de 42,1 ani în mărime de 511,3 lei.

Astfel, instanța de judecată constată că pensia pentru limită de vârstă calculată în baza vechimii în muncă de 42,1 ani i-a fost reclaculată reclamantului Mihail Mardari prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, oficiul teritorial *****nr. 18/2008/1406 din 15 iunie 2008, în baza documentelor prezentate suplimentar de reclamant.

În acest context, se învederează că pensia de asigurări sociale este un drept bănesc cuvenit asiguratului, în condiţiile Legii nr. 156/1998, corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

În conformitate cu prevederile art. 3 lit. e) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale, sistemul public de asigurări sociale se organizează şi funcționează având ca principiu de bază, principiul contributivităţii, conform căruia drepturile privind stabilirea prestațiilor sociale se cuvin în temeiul achitării contribuțiilor de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Instanţa evidențiază că până la 01 aprilie 2017 pensiile pentru limită de vârstă şi de dezabilitate (invaliditate) se calculau în corespundere cu prevederile art. 53 şi art. 54 a Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156/1998,

Regulamentului cu privire la modul de calculare şi confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 417/2000 şi Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 328/ 2008.

Astfel, conform cadrului normativ indicat, în vigoare până la 01 ianuarie 2017, solicitanților li se acorda dreptul la pensie pentru limita de vârstă la împlinirea vârstei potrivit art. 41 alin. (1) pentru bărbați 62 ani, dacă confirmau un stagiu de cotizare prevăzut la art. 42 al legii menţionate, pentru o pensie integrală sau un stagiu de cotizare de cel puțin 15 ani pentru o pensie parțială calculată proporţional stagiului de cotizare realizat.

Potrivit art. 53 al Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii (în vigoare până la 01 aprilie 2017), pensia se determina prin cumularea perioadelor de până la 01 ianuarie 1999 şi după 01 ianuarie 1999.

Pentru perioada de până la 01 ianuarie 1999 pensia se determina pe baza coeficientului individual al pensionarului, care reprezenta raportul dintre suma salariului pentru 60 de luni consecutive din ultimii 15 ani de muncă până la 01 ianuarie 1999 şi suma salariului mediu pe țară pentru aceiași perioadă.

Baza de calcul a pensiei pentru perioada după 01 ianuarie 1999 o constituia venitul mediu lunar asigurat realizat după 01 ianuarie 1999, care se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale.

La caz, reclamantul nu a confirmat venit asigurat începând cu 01 ianuarie 1999.

Totodată, potrivit art. 16 al Legii citate, cuantumul integral al pensiei pentru limită de vârstă se determina din calculul a 1,4% din venitul mediu lunar asigurat specificat la art. 8 pentru fiecare an de cotizare din stagiul necesar prevăzut la art. 42 alin. (1) şi (1^1).

În cazul în care cuantumul pensiei calculat pentru un stagiu de cotizare necesar prevăzut la art. 42 alin. (1) şi (1^1) era mai mic decât cuantumul pensiei minime, se acorda pensia minimă.

În cazul în care pensia calculată în condiţiile unui stagiu de cotizare incomplet este sub nivelul pensiei minime, asiguratului i se acordă pensia calculată, care nu poate fi mai mică decât pensia minimă diminuată proporţional stagiului de cotizare realizat.

În cazul în care cuantumul pensiei pentru limită de vârstă se calcula doar pentru perioada anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, adică până la 1 ianuarie 1999 (la caz), pentru calcularea cuantumului pensiei se lua în considerare venitul asigurat pentru oricare 60 de luni consecutive (indiferent de durata întreruperii în muncă) din ultimii 15 ani de

muncă înainte de intrarea în vigoare a Legii menţionate, în vigoare până la 01 aprilie 2017, conform formulei de calcul după cum urmează:

Pv = 125 + 0,005 x Vt x Sm x K, unde:

125 - suma fixă minimă garantată de stat, dacă se confirmă stagiul de cotizare complet la pensia pentru limită de vârstă pentru lucrătorii din economia națională;

0,005 - costul unui an de cotizare realizat înainte de 1 ianuarie 1999;

Vt - stagiul de cotizare total realizat în întreaga perioadă de activitate, exprimat în ani, în cazul solicitantului 41 ani;

Sm - salariul mediu pe țară, din care s-au plătit contribuțiile de asigurări sociale pentru anul anterior celui de pensionare, care constituia 1103,80 lei;

K - coeficientul individual al salariului pensionarului, care reprezenta raportul dintre suma salariului pentru oricare 60 de luni consecutive (la rând), la caz (08.1984-04.1990) din ultimii 15 ani de muncă până la 01 ianuarie 1999 şi suma salariului mediu pe țară pentru aceeași perioada.

Respectiv: Pv = 125 + 0,005 x 41 x 1103,80 x 0,98942 = 348,88.

Ca urmare a indexărilor efectuate în anii 2006-2020, mărimea pensiei s-a majorat şi a constituit de la 01 octombrie 2020 suma de 1590,66 lei lunar.

În urma indexării efectuate la 01 aprilie 2021, mărimea pensiei s-a majorat şi a constituit 1652,54 lei lunar.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 162/2021, pensia a fost indexată cu 3,86% constituind 1716,33 lei lunar şi respectiv reclamantului i s-a garantat cuantumul pensiei minime de 2000 lei lunar, care după indexările din anii 2022-2023 s-a majorat şi de la 01 aprilie 2023 constituia 2620,62 lei lunar.

Sintetizând cele expuse, instanţa constată că pretenţiile invocate de către reclamant în cererea dedusă judecății sunt neîntemeiate, or, CNAS la emiterea deciziei de stabilire a pensiei s-a condus în strictă conformitate de prevederile legale în vigoare.

Reieșind din cele enunțate, instanța constată că refuzul contestat este legal și întemeiat, ori, reclamantul nu a probat contrariul.

Totodată, Instanța de judecată constată că reclamantul nu a invocat și nu a dovedit care drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia este vătămat prin activitatea administrativă în sensul art. 17 Cod administrativ de către pârâți.

În acest context, analizând argumentele expuse de reclamant în cererea de chemare în judecată în raport cu circumstanțele de fapt ale speței și normele legale citate, instanța de judecată constată că acțiunile autorității publice pârâte sunt întemeiate, or, poziția reclamantului expusă în cererea de chemare în judecată este una nefondată, care se bazează pe interpretarea eronată a normelor de drept material și pe argumente neprobate.

Coroborând normele legale citate cu circumstanțele speței, instanța deduce, că activitatea administrativă efectuată de către pârâtă este una legală și întemeiată. Or,

autoritatea publică la soluționarea speței a cercetat complet și multiaspectual circumstanțele, în limita competenței și atribuțiilor stabilite de lege, a emis actele administrative, prin care și-a realizat scopul său legal.

Evaluând starea de fapt și starea de drept, instanţa de judecată constată că contrar prevederilor art. 93 alin. (1) Cod administrativ reclamantul a eșuat să dovedească că activitatea administrativă a pârâtei este neîntemeiată și ilegală, or, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Astfel, instanța de judecată conchide că reclamantul interpretează eronat starea de fapt și de drept, iar acțiunea depusă este neîntemeiată.

Ținând cont de Avizul nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, din care rezultă că motivarea hotărârii nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat, instanța nu se expune asupra fiecărui argument invocat de participanții la proces. Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea trebuie să evidențieze că judecătorul a examinat chestiunile esențiale prezentate și nu trebuie interpretată ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument.

În conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sânt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

Evaluând starea de fapt și de drept constatată în ședința de judecat, reieșind din circumstanțele de fapt constatate, coroborate cu normele de drept relevante speței, instanța de judecată respinge ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată în contenciosul administrativ privind anularea actului administrativ nr. 899/23 din 10 mai 2023, obligarea la recalcularea vechimii în muncă și recalcularea pensiei stabilite pentru limita de vârstă pentru vechimea în muncă de *****, începând cu data stabilirii pensiei de *****.

În conformitate cu art. art. 195, 224 alin. (1) lit. f), 231, 232 Cod administrativ, art. 236, 238-240 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ş t e

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Mardari împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ nr. 899/23 din 10 mai 2023, obligarea la recalcularea vechimii în muncă și recalcularea pensiei stabilite pentru limita de vârstă pentru vechimea în muncă de *****, începând cu data stabilirii pensiei de *****.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Râşcani).

Președintele ședinței,
judecătorul Viorica Dodon